

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (Lukiolaki 21§)

Koulukiusaaminen

Koulukiusaaminen on ilmiö, johon on aina puututtava. Keskeinen asia koulukiusaamisessa on se, kuinka asiaan puututaan ja kiusaamistilanteet selvitetään.

Kiusaaminen on joko henkistä tai fyysistä. Henkistä kiusaamista on mm. haukkuminen, opiskelijan eristäminen sosiaalisesti, tahallinen välinpitämättömyys ja yleensäkin kaikki se, minkä toinen kokee itsellensä kiusalliseksi toiminnaksi. Kiusaaminen tuottaa yleensä kiusatulle mielipahaa. Fyysisessä kiusaamisessa käydään toiseen kiinni

Kiusaaminen on yhteen opiskelijaan kohdistuvaa negatiivista (suoraa tai epäsuoraa) toimintaa, jolle on tyypillistä toistuvuus. Kysymyksessä eivät ole yksittäiset hyökkäykset ja konfliktit, vaan kiusaamisessa yksi lapsi tai nuori jopa aikuisopiskelija on systemaattisen ahdistelun kohteena.

Kiusaamisen ennaltaehkäisy

Menettelytavoista kiusaamistapauksessa kerrotaan huoltajalle Wilmassa ja vanhempainilloissa. Rehtori tiedottaa koko koulun henkilöstöä menettelytavoista.

Kaikki koulun työntekijät ovat velvollisia puuttumaan kiusaamistilanteisiin.

Koulussa pyritään luomaan ryhmiin ja koko kouluun kiusaamista vastustava ilmapiiri aktivoimalla kiusaamista vastustavia opiskelijoita ja niitä opiskelejoita, jotka huomaavat kiusaamisen, mutta eivät rohkene siihen puuttua.

Koulun työilmapiiriä pyritään parantamaan seuraavilla tavoilla:

- toisen huomioon ottamisen opettaminen
- havainnointi, esim. ryhmän sosiogrammit
- osallistava toiminta (mm. tutor-toiminta)
- tapakasvatus – hyvät tavat, koulun juhla-kulttuuri, yhteiset tapahtumat
- eri henkilökuntaryhmien yhteistoiminta
- muut mahdolliset toimintatavat

Häirintä ja seksuaalinen hyväksikäyttö

Seksuaalinen häirintä sanoin, elein tai teoin katsotaan vakavaksi kiusaamiseksi ja siihen puututaan välittömästi ottamalla asia puheeksi.

Seksuaalinen hyväksikäyttö on aina vakava rikos ja viranomaisasia, eli sen käsittelyyn tulee ottaa mukaan sekä poliisi että lastensuojelun sosiaalityöntekijät heti alusta alkaen. Kun jo tapahtunut hyväksikäyttö tai sen epäily tulee koulussa esille, niin siitä tulee tiedottaa rehtorille, terveydenhoitajalle sekä kuraattorille. Nämä tahot ovat yhteydessä muihin viranomaistahoihin sekä huoltajiin. Asian käsittelyssä on tärkeää, että toiminaan nopeasti, otetaan yhteyttä ulkopuolisiin asiantuntijoihin ja varmistetaan ettei lisävahinkoa synny.

Vaikka seksuaalinen hyväksikäyttö olisi tapahtunut kouluyhteisön ulkopuolella, koululla on silti velvollisuus tarvittaessa osallistua asian selvittämiseen ja jatkohoitoon yhteistyössä muiden viranomaistahojen kanssa.

Kun tulee epäily tai ilmoitus seksuaalisesta hyväksikäytöstä:

- tapahtuneen tarkka kirjaaminen; kysymykset, vastaukset tuntemukset, reaktiot ja faktat
- dokumentoidut tiedot vain asiaa hoitavien henkilöiden tietoon
- yhteydenotto rehtoriin, terveydenhoitajaan ja kuraattoriin
- akuutissa tapauksessa yhteys lähimpään lääkäriin terveydenhoitajan harkinnan mukaan
- seksuaalinen hyväksikäyttöepäily tai jo tapahtunut hyväksikäyttö on aina viranomaisasia eli yhteys poliisiin ja lastensuojeluun
- koululla tärkeä rooli onnistumisen kannalta

Väkivalta

Väkivaltarikoksesta voi tehdä ilmoituksen poliisille uhri itse, tapauksen silminnäkijä tai kuka tahansa, joka on saanut teosta tiedon tai vihjeen. On tärkeää, että poliisi saa tiedon rikoksesta mahdollisimman pian.

Lastensuojelulain 40§:n mukaan mm. koulutoimen palveluksessa olevalla henkilöllä on ilmoitusvelvollisuus lastensuojeluviranomaisille, jos hän virkaa tai tointa hoitaessaan on saanut tietää ilmeisestä perhe tai- yksilökohtaisen suojelun tarpeesta olevasta henkilöstä.

Kiusaamisen, väkivallan tai häirinnän käsittely

Kiusaaminen, väkivalta ja häirintä ilmiönä käsitellään koulun opiskeluhooltotyöryhmässä. Ryhmätasolla kiusaamista käsitellään ryhmänohjaajan toimesta.

Kiusaamisen käsittely yksilötasolla:

- Se henkilö, joka näkee tai saa tietää kiusaamisesta, puuttuu tilanteeseen välittömästi.
- Kiusaamisepäilyinä esille tulleet asiat jotka eivät täytä kiusaamisen kriteerejä ohjataan vertaissovitteluun.
- Mikäli asia todetaan kiusaamiskriteerit täyttäväksi, asia viedään eteenpäin ryhmänohjaajalle tai rehtorille. Käsitellyt asiat kirjataan.
- Jos kiusaaminen osoittautuu laajemmaksi, vakavammaksi tai jatkuu edelleen asia käsitellään myös koulun opiskelijahuoltoryhmässä.
- Sekä kiusatun että kiusaajan huoltajiin ollaan yhteydessä aina, kun on kyse alle 18-vuotiaasta.
- Seuranta on tärkeää, jotta kiusaaminen saadaan varmasti loppumaan.
- Mikäli kiusaamista ei saada koulun keinoin loppumaan, otetaan yhteys poliisiin ja mahdollisesti lastensuojeluun.
- Kun on kyse pahoinpitelystä tai fyysisestä väkivallasta, asia annetaan poliisin tutkittavaksi.
- Periaate on se, että kiusaamisasioiden selvittelystä huolehditaan koulun tasolla. Sivistystoimenjohtajalle asiaa menee, jos tulee harkittavaksi opiskelijan määräaikainen erottaminen koulusta (sivistyslautakunnan käsittelyyn sivistystoimenjohtajan esittelystä).

Suunnitelman perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen

Suunnitelmasta tiedotetaan huoltajia vanhempaininfoissa sekä kirjallisesti että Wilmassa. Ryhmänohjaajat tiedottavat opiskelijoita suunnitelmasta ja menettelytavoista ensimmäisenä koulupäivänä

Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

Suunnitelma päivitetään lukuvuoden työsuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Kiusaamisen tilanne kartoitetaan säännöllisin väliajoin opiskelijoille tehtävällä kyselyllä. Kyselyjen tulokset käsitellään koulun opiskeluhoultotyössä.